

Koho potkáváme (12): Zdeněk Eberle

Každý den někoho potkáš, někoho, kdo tě obdaruje úsměvem, slovem nebo moudrou službou. Každý den potkáš někoho, koho i ty můžeš obdarovat. Je dobré pamatovat si takové chvíle. Je dobré vzpomenout si na ně hlavně v okamžiku, kdy něco ztrácíš.

V polovině minulého století, a ještě dost často dlouho za tou polovinou, se stávalo, že mnozí faráři museli změnit povolání a v důsledku politického dusna byli orientováni na profese technické, dělnické i vězeňské.

Povolání Zdeňka Eberleho se ubíralo opačným směrem. Jeho původní profesí je výpravčí na železnici. Konec devadesátých let minulého století mu otevřel naprosto novou profesi. Dokonce několik profesí. Ačkoliv o sobě nerad vypráví, udělal pro časopis ZORU exkluzivní výjímku. A tak ho tady máme:

"Vyrostl jsem v bohabojné rodině, totáč netotáč, naši poctivě chodili celou dobu do církve a nás, tři kluky, brali s sebou. Pro mě je tedy víra něco tak samozřejmého jako to, že mám kůži na těle. Jednou takhle v Plzni potkám Zajíce - tedy svého dlouholetého kamaráda, faráře Evangelické církve metodistické Daniela Zajíce. Slovo dalo slovo a nakonec z toho vyšla nabídka dělat v jeho farnosti "dívku pro všechno". Hodně prý spoléhá na můj organizační talent a schopnost poradit si s příruční pokladnou (byl jsem totiž pokladníkem ROH na železnici - úsměv). Byl to pro mne šok. Dceru už jsme sice měli z domova pryč, ale zbýval syn na vysoké, a taky manželka Daniela, které bych měl být oporou. Dodnes žasnu, jak statečně moje rodina nesla, že přijdu o většinu výdělků, režijní jízdenky a hlavně profesi, která mne odjakživa hodně bavila. Tak trochu jsem i doufal, že budou proti, ale nebyli.

Tak jsem nejen z gruntu změnil profesi, ale i církev, kam jsem čtyřicet let patřil. Nikdy před tím a nikdy potom v mém životě k tak dramatickým změnám nedošlo."

Jste vybaven zvučným barytonem, příjemnou dikcí a srozumitelnou výslovností. Je to dostačující kvalifikace pro kazatele, kterým jste se později stal?

"Je pravda, že je mi rozumět i z poslední řady, ale to by asi nestačilo. Po odchodu Daniela Zajíce do jiných krajín jsem musel ještě něco vystudovat, abych to kazatelské řemeslo dělal co nejlépe. Už mi sice bylo přes čtyřicet, ale na vzdělání člověk není nikdy dost starý," pochvaluje si pan farář.

Jste jedním z nejvyhledávanějších speakrů zvukové knihovny při Středisku zrakově postižených Diakonie. Co vás to napadlo?

"Ono to nenapadlo mě, ale jistého křesťanského učitele z Německa. Jmenuje se Wolfgang Hugel a žije v Kostnici. Vzal si kdysi, ještě

před sametkou, do hlavy, že bude povzbuzovat český a slovenský lid. Když jsem ho potkal, objížděl zrovna západní Čechy s videoprogramem o výjimečných osobnostech jako byl Komenský, Hus a další. Požádal mne tehdy o simultánní překlad svého programu, a pak jsme ten český komentář nahráli na kazety."

Napadlo vás už tehdy načítat knihy pro nevidomé?

"Měli jsme ve sboru postupně několik lidí s těžkými vadami zraku. Věděl jsem tedy, do čeho jdu, když jsem potkal Janu Červeňákovou, ředitelku Střediska zrakově postižených. Zrovna hledala načítatele zvukových knih. Po té zkušenosti s bratrem Huglem jsem se jím stal."

Pane faráři, vy všechno říkáte s takovou radostí, až s uspokojením. Vždycky jakoby náhodou potkáte člověka, který vám nabídne něco naprosto mimořádného, a vy do toho jdete, aniž jste před tím něco takového plánoval. Myslíte, že i s tímhle rozhodováním má vaše víra něco společného?

"Jsem o tom přesvědčen. Myslím, že víra mi umožňuje být ve správný čas ve správné službě a nermoutit se nějakými vnitřními rozpory. Ty knihy načítám moc rád. Nikdy jsem nebyl pilný čtenář, ale rád jsem mluvené slovo poslouchal. Teď, když sám načítám, jsem jemně přinucen knihy číst, což je užitečné, a zároveň je to hodně dobrá služba pro ty, kteří sami číst nemohou."

Kolik titulů jste načel?

"To vážně nevím, ale zkuste se zeptat paní Červeňákové. Ona i knihy vybírá, speakři se na výběru podílí jen mimořádně."

Jedna z mých nejoblíbenějších knih, které jsem si půjčila pro oddechový čas dovolené - vlastně několika dovolených - je deset půvabných knížek od Jan Karonové. První se jmenuje "U nás v Mitfordu". Pojednává o osudech lidí z malého městečka v Severní Karolině. Hlavním hrdinou všech těch knih je farář. Spolu se sousedy i se svým psem Barnabášem zažije spoustu legrace, nádherných, ale i vážných a dramatických chvil. Nestává se vám, že si vás posluchači ztotožňují s farářem Kavanaghem?

"Jednou jsme v našem evangelickém sboru hostili asi 35 zrakově postižených, kteří mne z těch načtených knížek identifikovali. Měl jsem pro ně snad i biblickou přednášku. Otázky, které se týkaly mého ztotožnění s mitfordským farářem byly nejčastější."

Chcete se svému literárnímu hrdinovi podobat? V čem je vám modelem?

Tak tohle ví plzeňský farář naprosto přesně: "Docela mne fascinuje, jak reálně je tam vyobrazena psychika člověka, který se téměř v šedesáti letech rozhoduje, zda poprvé v životě vstoupí

do manželství. Je velmi svědomitý, rozhoduje se s ohledem na všemožné lidské zádrhele, ale především s ohledem na Boží vůli. Svědomitý je třeba i v přípravě kázání, nemusí - jako já - koukat na kazatelně každou chvíli do papíru.

Já jsem naopak papírový typ, dělám sice, že kázání nečtu, ale kdybych ho neměl před sebou, asi bych prožíval nějaký vnitřní chaos. Farář s Mitfordu měl v hlavě všechno uspořádané a jeho kázání jsou čerstvá a spontánní. Aspoň tak se mi to z té knihy jeví. Ale nemyslete si, já to taky neflákám, kázání si připravuji každý týden nové, ale kvalit faráře Kavanagha zatím nedosahuji. Nicméně, mnohé jeho činy potvrzují, že ani já si nevedu tak špatně," spokojeně se tváří Zdeněk Eberle.

V knize je několik scének, kdy nalezený pes nefunguje na standardní příkazy, ale když slyší biblický citát, okamžitě přestane zlobit a se zaujetím naslouchá. Moc jsem se tomu pokaždé smála. Čtete ta místa s patosem, který působí velmi humorně a přitom nic nezesměšňujete. Nepohoršuje vás okolnost, že zatímco lidé na bibli vždycky neslyší, tak pes s apoštolským jménem Barnabáš se chová jako aktivní posluchač?

"Vůbec mě to nepohoršuje, proto to také rád načítám. Uvědomuji si ale často, že lidé v církvi postrádají smysl pro humor. Pán Bůh ovšem smysl pro humor má, o tom jsem se nesčetněkrát přesvědčil. Kdyby bylo mezi křesťanstvem víc humoru, mnohé věci by se řešily moudřeji a radostněji než tomu bývá."

Váš knižní přítel chodí každý den do bufetu - tedy aspoň dokud je svobodný - a tam se baví se všelijakými týpký. Je vám i v tomhle příkladem?

Pan farář Eberle se zamýšlí a pak pomalu vrtí hlavou:

"Nemyslím. Já jsem vyrostl takříkajíc ve skleníku, můj otec byl totiž zahradník (úsměv), byl jsem láskyplně, ale dost přísně vychováván. Tak se stalo, že jsem se nikdy nenaučil komunikovat u piva nebo u mariáše. Upřímně říkám, že mi tahle komunikace trochu chybí. Často bych se k některým lidem mohl více civilně přiblížit, ale na některé věci je už asi pozdě. Profese restauračního sluhy Božího mi moc nejde. Nicméně třeba to, jak farář v Mitfordu pomáhá potřebným lidem, to je pro mne jasná výzva, na kterou podle svých možností odpovídám."

Jak jste se dostal do Křesťanského vysílání Rádia Plzeň?

"Potkal jsem v Plzni redaktora Petra Vaďuru a ten mne do vysílání občas pozval. Jako host jsem si to hodně užíval, zvláště když jsem musel v sobotu brzy vstávat. Považoval jsem ale za výsadu, že mohu mluvit k úplně obyčejným lidem, od kterých jsem dostával i dobré zpětné vazby, třeba když jsem potkal bývalé kolegy ze železnice."

Blíží se Vánoce. Kde vás můžeme potkat?

Zdeněk Eberle zalistuje v diáři: "Tak to máme adventní akce pro děti i dospělé, štědrovečerní půlnoční bohoslužba.... A také na Štědrý den budeme zřejmě venku hrát novou vánoční hru. Ta loňská se moc líbila, a tak máme pro letošní Vánoce další."

O čem to bude? ptám se nedočkavě.

"To vám samozřejmě neprozradím, ale zvu vás na představení. Loňská hra byla taková fikce, jak čtrnáctiletý Ježíš se přesune v čase a objevuje, jak lidi slaví Vánoce. Má sice spoustu peněz, za které nakoupí dárky svým přátelům, ale ví, že ty dárky nejsou to hlavní. Pro něho je nejdůležitější najít někoho, kdo by s ním oslavil jeho narozeniny. A to byste se divila, jak je to složité. Lidi mu nabízejí peníze, očekávají, že poleze po oknech a bude něco dávat do punčoch nebo ho posílají někam, kde se rozdává polévka.

Nakonec se ho ujme malý kluk, který je přesvědčen, že rodičům nebude vadit, když si na Štědrý den přivede kamaráda. Prostě, je to takový moderní zázrak, potkat Krista a slavit s ním narozeniny," přemítá nahlas můj hostitel a nenápadně kouká na čas ve svém mobilu. Tak jsem se s kazatelem, farářem, režisérem i speakrem rozloučila.

Delicie Nerková, publikováno v časopise Zora 2011